

Sak 1/23 - «Vikingtidsmuseet på Bygdøy» - prosjektrapport LVI til KHM's styre 3. februar 2023

I perioden fra styremøtet 9. desember 2022 til 23. januar 2023 har arbeidet i VTM-prosjektet hatt særlig fokus på følgende saker:

- Byggeprosjekt, Brukerutstyr (BUT) og Safeguarding of objects (SGO)
- Aktiviteter i Utstillingsprosjektets delprosjekter

I. Byggeprosjektet, Brukerutstyr (BUT) og Safeguarding of objects (SGO)

Byggeprosjekt – status, brukerinvolvering og kostnadsutvikling

I det foreløpige oppdragsbrevet (30. juni 2022) fra Kunnskapsdepartementet (KD) er Statsbygg (SB) bedt om å starte grunnarbeidene, og å gjennomføre en oppdatert usikkerhetsanalyse av hele prosjektet. Kostnads og usikkerhetsanalyse ble levert KD 7. oktober. På oppdrag av Finansdepartementet og KD gjennomførte Atkins Norge og Oslo Economics en supplerende analyse av prosjektet (levert 28. oktober). Den supplerende analysen viser at prosjektets egne analyser gir et for snevert usikkerhetsspenn. Rapporten anbefaler en styringsramme på 3 130 millioner kroner og en kostnadsramme på 3 770 millioner kroner.

14. desember behandledes proposisjon fra KD om endringer i Statsbudsjettet for 2022. I vedtaket står det: *«Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2022 får fullmakt til å halde fram byggeprosjektet for Vikingtidsmuseet ved Universitetet i Oslo innenfor ei kostnadsramme på 3 770 mill. kroner (prisenivå per september 2022) og til å inngå forpliktingar for seinare budsjettår innanfor kostnadsramma.»*

På bakgrunn av Stortingets vedtak arbeider KD nå med utformingen av et nytt oppdragsbrev og har i den forbindelse bedt UiO/KHM, i samråd med Statsbygg, om å gjennomgå effektmålene med tilhørende måleindikatorer og foreslå ev. justeringer som gjør det mulig å oppnå målene innenfor omfanget i VTM2.

Oppstart grunnarbeider er forsinket, oppstart er nå satt til 3. januar 2023.

SB og UiO jobber med å utarbeide en plan for håndtering av opsjoner (tilbakeføring av de kutt som er gjort våren/sommeren 2022, og som er nødvendig for å oppnå prosjektets mål). UiO/KHM har påpekt viktigheten av at kutt i prosjektet er reversible så at de kan tas tilbake senere. UiO/KHM har anbefalt SB om å innarbeide opsjoner i totalfremdriften for å få en forutsigbar fremdriftsplan ift. koordinering med UiOs tilknyttede prosjekter og forutsigbarhet ift. åpning av museet. Dette er også kommunisert til KD.

SB planlegger for brukergjennomganger med UiOs brukergrupper av løsninger og utstyr i VTM2, med oppstart i januar.

Arbeidet med en helhetlig ROS-analyse pågår med bistand fra ekstern rådgiver under ledelse av SBs prosjektledelse. Det er satt opp en møteserie og det arbeides med å identifisere og kvalitetssikre de ROS-analyser som er gjennomført, samt å avdekke hvilke analyser det er forventet at det er behov for fremover. Det første møtene handler om å gå gjennom kutt som er gjort og analysere evt. påvirkning på risiko. Det vil

i januar også gjennomføres en ROS-analyse for eksisterende bygg, for å vurdere sikring av gjenstander i fase 2 (fra oppstart grunnarbeider til flytting av gjenstander).

Saken rundt finansiering og fremdrift i byggeprosjektet følges tett av museumsledelsen, UiO-ledelsen og VTMs prosjektledelse hos både KHM og Eiendomsavdelingen.

Brukerutstysprosjekt (BUT)

I brukerutstysprosjektet (BUT) pågår det arbeid for å avklare løsninger for teknisk infrastruktur i byggeprosjektet, samt videre spesifisering av utstyr. Det arbeides tett sammen med Utstillingsprosjektet med avklaringer på montere, AV/IKT-utstyr, belysning og wayfinding. Det har over tid pågått forhandlinger med prekvalifiserte leverandører for leveranse av montere, som er den største anskaffelsen i BUT. Forhandlinger er avsluttet, leverandørene har levert endelig tilbud, det har vært gjennomført referansebesøk og evalueringen er avsluttet. Evalueringsteamet arbeider nå med ferdigstilling av innstilling og konkurransen er planlagt avsluttet i januar 2023.

Safeguarding of objects (SGO)

Prosjektet omfatter relokalisering av de gjenstander som kan flyttes til Økern, sikring av alle gjenstander som blir på VSH under bygging, digital dokumentasjon av gjenstander, flytting av skip, sleder og vogn inn i nytt bygg, samt etablering av nye støttesystemer. Prosjektet er delt i to, men KHM har det overordnede ansvaret for samlingens sikkerhet i begge prosjektdelene. Statsbygg har gjennomføringsansvar for sikring av skip, sleder og vogn (SGO-SB), mens KHM har gjennomføringsansvar for resterende gjenstander på Bygdøy (SGO-KHM).

Melding fra KD relatert til stopp i byggeprosjektet under våren var at pågående midlertidig sikringsarbeid av skip og sleder fortsetter som planlagt.

SGO-SB: Delprosjektet er forsinket. Flytting av sleder er gjennomført i oktober/november. Flytteprosessen har vært vellykket og alle tre sledene er nå på plass der de skal stå under byggeprosessen. Tuneskipet og Gokstadskipet er satt på rigg, og det arbeides med å sette Osebergskipet på rigg. Thune er flyttet sidelengs til endelig posisjon. Det som gjenstår, er plassering på lastpunkter med vibrasjonsisolatorer for alle rigger.

SGO-KHM: Delprosjektet relokalisering av fjerdefløy ble avsluttet i våren 2022 innenfor tid og kostnad. Arbeidet med å revidere og dokumentere fortsetter i magasin på Økern.

II. Arbeid i Utstillingsprosjektets delprosjekter

Utstillingsprosjektet har utvidet organisasjonen med en 50% stilling fra museumsadministrasjonen for økonomisk oppfølging av prosjektet. Det er utviklet et budsjett for gjennomføringsfasen og det er opprettet en egen kontostruktur i UiOs økonomisystem for VTM. Det arbeides nå med å etablere system for prosjektreknskap og rutiner for rapportering. Alexis Pantos er ansatt på 100% fra 01.01.2023 for å arbeide med 3D-dokumentasjon.

Det ble 6. januar inngått avtale med det Nederlandske byrået Kiss the Frog som, sammen med sine partnere Cultural Innovations, Torden & Lynild, Redrum, Bruns og Tactile Studio, skal levere hovedtilbudet i utstillingene for barn og unge – «Den store vikingreisen». Omfanget på leveransen er totalt MNOK 18,4. Det har gjennom høsten vært gjennomført en rekke forhandlingsmøter med tre leverandører; islandske Gagarin og nederlandske Ijsfontein i tillegg til Kiss the Frog som vant kontrakten. Det pågår en prosess med ansettelse av en prosjektkoordinator for «Den store vikingreisen» og andre utstillingstilbud.

Det er utarbeidet en overordnet plan for hvordan UiO kan arbeide for å finne ekstern finansiering. UiO har gjennomgått liste over kutt i byggeprosjektet som skal kunne tas tilbake som opsjoner og prioritert de publikumsrettede funksjonene i fire grupper.

- 1) Skole- og undervisningsområder (opplevelsesrom – kutt #102, skoleområde i eksisterende bygg - juniorforskerverksted/seminarrom/matpakkerom/garderobe, samt kino – kutt #145)
- 2) Særutstillingsområde (kutt #35)
- 3) Auditorium (i eksisterende bygg)
- 4) Aktivitets- og serveringsområde (indre gårdsrom – kutt #151)

Planen er å utvikle prospekter for disse fire opsjonspakkene som brukes for å få finansiert bygging av lokaler, innredning og utstyr. Det er foreslått, i tråd med signaler fra universitetsledelsen, at KHM tar ansvar for arbeidet med å finne sponsor/giver til 1) Skole- og undervisningsområder og at rektoratet, i samarbeid med KHM, arbeider med å finne sponsor/giver til 2) Sær-utstillingsområde, 3) Auditorium og 4) Aktivitets- og serveringsområde (indre gårdsrom).

Nedenfor følger en kort oppsummering av hovedaktivitetene i Utstillingsprosjektets delprosjekter.

Utstillinger

Dette delprosjekt arbeider med de permanente utstillingene, særutstillinger og et spesielt tilbud for barn og unge – «Den store vikingreisen». Arbeidet er per nå organisert i ni arbeidsgrupper.

1. Faginnhold / publikasjoner: Arbeider med videreutvikling av synopsis, utvikling av forskningsoversikter og utarbeidelse for plan for utgivelse av faglige publikasjoner. Det arbeides med å ferdigstille totalt ca. 60 forskningsoversikter til våren 2023. Arbeidet skjer i tett samarbeid mellom prosjektet og andre fagressurser hos KHM og UiO i øvrig, samt i tett samarbeid med prosjektets internasjonale referansegruppe på faglig innhold.
2. Gjenstandsutvalg: Utarbeider gjenstandslistene og har startet opp prosess med klargjøring av gjenstander. Prosess med digital dokumentasjon (foto og 3D-skanning) og konserveringsklargjøring vil pågå gjennom hele gjennomføringsfasen.
3. Den store vikingreisen: Oppstart av design, detaljering, produksjon og installasjon er planlagt til april/mai 2023.
4. Teknisk rammeverk: Denne arbeidsgruppen samarbeider med USIT, og arbeider med det teknologiske rammeverket for utstillingene. Hovedfokus pt er å beskrive strukturen på databaser som skal brukes som basis for VTMs content management system (CMS) og samhandling med museets eksisterende databaser.

5. Innholdskoordineringsgruppe: Arbeidsgruppe som koordinerer innhold opp mot leverandør av permanente utstillinger. Fokus på koordinering av gjenstandslistene og definisjon av teksthierarkier.
6. Brukerinvolvering bygg/BUT: se om bygg og brukerstyr under kap. 1.
7. CT-skanner: Finansiering er uavklart (23,5 mill. kr. inkl. mva.).
8. Monteranskaffelse: Deltagelse i BUT-prosjektet og forhandlinger med monterleverandører. Se om bygg og brukerstyr under kap. 1.
9. Koordinering og oppfølging av konseptuell design for permanente utstillinger: Designteamet hos hovedleverandør Ralph Appelbaum og Tamschick Media+Space jobber tett sammen med delprosjekt utstilling. Ferdigstilling av fasen med konseptuell design er planlagt til mars 2023.

Formidling, aktiviteter og sideprogram

Det fokuseres på å beskrive et fundament for didaktikk og læring, samt en strategidokument for formidlingsvirksomheten. I tillegg jobbes det med de leveransene som i størst grad påvirker bygget, og spesielt på de delene som har med nybygg å gjøre (strategi og konsept for undervisnings- og aktivitetsområdet, samt konsepter for digital formidling koblet til laboratoriene og skannerrom). Noen aktiviteter er satt på vent pga sykdom. Delprosjektet skal i gjennomføringsfasen i hovedsak arbeide med:

- Formidling i foajé, museumspark og indre gårdsrom
- Formidling i laboratorier, skanning og eksperimentområde
- Formidling i auditoriet
- Digitale besøks guider
- Formidlingsløsninger på nett
- Skoleprogram
- Aktiviteter og faglige arrangementer
- Formidling på fysiske arenaer utenfor museet og i samarbeid med partnere

Kommunikasjon og kommersielle tilbud

Delprosjektet samarbeider med Filmkonsulentene AS med produksjon av promofilm for publikumsopplevelsene i VTM. Ferdigstilling er utsatt for å ha mulighet for å få med noen av de visualiseringene som utvikles i delprosjekt utstilling. Det jobbes videre med et konsept for VTMs digitale kunnskapsunivers, og det pågår et samarbeid med Bleed AS for å utvikle en animasjon som skal brukes i kommunikasjonsøyemed for å forklare arbeidet med sikring og flytting av skip. Det pågår løpende arbeid med kommunikasjon og informasjon om prosjektet. Delprosjektet skal i gjennomføringsfasen i overordnet arbeide med:

- Kommunikasjon og informasjon (internt og eksternt)
- Markedsføring
- Arrangementer og kommersielle satsninger
- Billettsalg
- Butikk / produktutvikling
- Kafé & Restaurant

Forskningssenter og laboratorier

Delprosjektet leverer rapport for arbeidet med Laboratorier og CT-skannerrom – delt og forankret oversikt over ønsket og nødvendig aktivitet i arealene januar/ februar 2023. Prosjektbeskrivelse for delprosjektets gjennomføringsfase utvikles første halvår 2023 og bygger på avklaring rundt samarbeid og grenseflater mot

FP S2030 Faglig program for vikingtidforskning ved KHM (årsplantiltak 3.2) som operasjonaliseres i samme periode, samt resten av utstillingsprosjektet.

Etablering av driftsorganisasjon

Under oppstart. Avventer avklaring på overordnet driftsmodell fra UiO/EA. Denne prosessen gjennomføres ved en rekke workshops, ledet av UiO/EA. Denne prosess ble utsatt i avvente avklaring på fremdrift på byggeprosjektet, men er nå startet opp igjen og planlagt ferdigstilt vår 2023. KHM's delprosjekt skal i gjennomføringsfasen overordnet arbeide med:

- Driftskonsept for utstillinger, formidling, og arrangementsvirksomhet
- Driftskonsept for serveringsvirksomhet
- Driftskonsept for butikkvirksomhet
- Forretningsmodell for B2B kunder
- Prisstrategi for entré/billetter
- Utarbeidelse av bemanningsplan og etablering av driftsorganisasjon
- Utrede og avklare behov for finansiering av driften
- Formalisering av samarbeid med partnere og leverandører, herunder driftsavtaler, kommersielle partnere og andre samarbeids- og eventuelle leieavtaler.

III. VTM-prosjektets møter/reiser desember 2022 – januar 2023.

Følgende møter/reiser har vært gjennomført i perioden:

- To (2) møter i *Prosjektrådet* (VTM-prosjektets høyeste organ med repr. fra SB, UiO, KHM og departementene).
- To (2) møter i *Kontaktforum* (felles koordineringsorgan SB, UiO/EA og KHM for VTM-prosjektet).
- Et (1) møte i *UiOs styrings- og koordineringsgruppe for VTM-prosjektet*.
- Kjernegruppen for permanente utstillinger har vært i Berlin på møter med Ralph Appelbaum og Tamschick Media+Space, 20-21. desember.

Det er løpende virksomhet i KHM's egen prosjektorganisasjon; koordineringsgruppen, delprosjektgrupper og særmøter tilknyttet de ulike aktiviteter i delprosjektgruppene.

Det har i perioden ikke vært holdt møter i *KHM's styringsgruppe for VTM-prosjektet*.